

Политика на отворена наука на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Скопје, март 2022

ПРЕДМЕТ НА ПОЛИТИКАТА

Со овој документ Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, создава, дефинира и промовира Политика на отворена наука (ОН политика), заснована на релевантни институционални и национални документи и документи на Европската Унија, прокламирајќи напредок во науката и дифузија на знаење за доброто на општеството, преку усвојување на практики на отворено, пронајдено, достапно, интероперабилно, еднократно, репродуктивно и одговорно истражување.

Број. 02-478/10
31.3.2022 година
Скопје

Врз основа на член 94, став 2 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 178/2021) и член 157, став 1, точка 7 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје („Универзитетски гласник“ бр. 425/2019), Универзитетскиот сенат на 19. седница одржана на 31 март 2022 година донесе

Политика на отворена наука на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Предмет на политиката

Со оваа политика, Универзитетот промовира Отворена наука, со цел да ги отстрани бариерите за споделување на секаков вид на резултати од истражувањата. ОН е начин за прокламирање на напредокот во науката и дифузија на знаење, за доброто на општеството, преку усвојување на разни практики на отворено, пронајдено, достапно, интероперабилно, еднократно, репродуцирачко и одговорно истражување, како важна цел на стратешките документи на Универзитетот.

Речник

Термините употребени во оваа Политика го имаат следново значење:

- **Отворената наука** е системска промена, која овозможува подобра наука, преку отворени и колаборативни начини на производство и споделување на разни знаења и податоци, што е можно порано, во процесот на истражувањето и за комуникацијата и споделувањето на резултатите.¹
- **Отворен пристап** - условите под кои УКИМ создава пристап до својата истражувачка инфраструктура за користење од различни групи на **корисници**, внатре и надвор од организацијата. Придобивките од отворениот пристап вклучуваат рецензирани научни публикации, оригинални научно-истражувачки резултати, сурови податоци и метаподатоци, изворни материјали, дигитални претстави на сликовити и графички материјали и научни мултимедијални материјали и други резултати од истражувањата на отворен и недискриминаторен начин, со можност за пристап и повторно искористување на резултатите од дигиталните истражувања, со што е можно помалку ограничувања.²
- **Истражувачка инфраструктура** (инфраструктура за спроведување на истражување) – физичка структура (научни институти, лаборатории итн.), инструменти, алатки и други материјални и виртуелни ресурси и сродни услуги потребни за извршување на современи фундаментални и применети истражувања;
- **Ресурси** – истражувачка инфраструктура, научници и други истражувачи, кои работат со инфраструктурата, персонал кој дава услуги кои се потребни на инфраструктурата, спроведување на работата на инфраструктурата, работа, одржување и развој, време на инфраструктурата;

¹ Политика за отворена наука на ЕУ, за повеќе одете на линкот:

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science_en

² Берлинска декларација за отворен пристап до знаењето во науките и хуманистичките науки, 2003 година, линк

<https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration> и Препорака на Комисијата на ЕУ (ЕУ) за пристап и зачувување на научни информации 2018/790, линк:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0790>

- **8 столбови на Политиката за отворена наука на Европската унија:**³
 - **FAIR податоци** - начела кои ги охрабруваат истражувачите да можат да ги направат резултатите од своите истражување, достапни, интероперабилни, повеќекратно употребливи и да можат лесно да се пронајдат.
 - **Интегритет на истражувањето** – истражувачите ги споделуваат вредностите на искрено и доверливо ниво, со почит и одговорност за своите постапки. УКИМ се залага за примена на највисоките стандарди во интегритетот на истражувањето, пропишани во своите правни акти, како што е Етичкиот кодекс на Универзитетот.
 - **Метрика на следната генерација** - посветеност на промена на културното размислување кон употребата на библиометриката во истражувањето, особено при оценувањето на квалитетот, што ќе помогне да се постигне подобро разбирање, на влијанието на истражувањето.
 - **Научна комуникација и образование и вештини** – намера, научната комуникација да се пренасочи целосно кон отворен пристап. Исто така, фокусирање на обезбедување обука за истражувачи за повеќе знаења и вештини, кои се занимаваат со Open Science.
 - **Граѓанска наука**– ангажирање со членовите на јавноста, овозможувајќи го нивниот придонес во истражувањето.
 - **Европска средина за отворена наука** – средина за хостирање и обработка на истражувачки податоци за поддршка на науката во ЕУ.
 - **Националната иницијатива за средина со отворена наука** - е главниот придонесувач во портфолиото на услуги на Европската отворена научна средина (EOSC), управувано од УКИМ.
 - **Истражувачки податоци** се сите информации што се собрани, набљудувани, генерирани или креирани за да се потврдат оригиналните наоди од истражувањето.
 - **Истражувањето** се дефинира како секоја креативна и систематски извршена работа со цел унапредување на знаењето.
 - **Истражувач** е секој научен и наставен кадар, соработници, студенти и други учесници во Универзитетскиот систем за наука и високо образование.
 - **Зелен отворен пристап** - процес на обезбедување на отворен пристап преку архива со отворен пристап (исто така познат како „самоархивирање“)
 - **Златен отворен пристап** - процес на постигнување отворен пристап преку објавување во списание со отворен пристап (објавување со отворен пристап)
 - **Припадност** – наведување на името и адресата на Универзитетот и официјалната е-пошта на авторот.
 - **DOI (дигитален идентификатор на објект)** - единствен и постојан дигитален идентификатор доделен на објект од кој било тип.
 - **ORCID (Отворен истражувач и ID соработник)** - единствен и постојан идентификатор на истражувачи и соработници, чија употреба овозможува подобра видливост на авторите и интероперабилност на широк опсег на информациски систем
 - **Open AIRE (Инфраструктура за отворен пристап за истражување во Европа)** - проект на Европската комисија кој започнал со цел да се промовира спроведувањето на отворен пристап до научни публикации и истражувачки податоци и изградба на европска научно истражувачка инфраструктура за складирање, пронаоѓање и повторна употреба на добиените резултати и истражувања.

³ Отворена наука, Европска комисија, линк:

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science_en

- **Репозиториум** - Дигитална збирка која ги собира и трајно ги чува резултатите од научно-истражувачката, интелектуалната и творечката работа на одредена институција (институционална) или материјал од иста научна тема (тематска).
- **Лиценца** - Дозвола со која носителот на правото ги дефинира условите за повторна употреба на својата работа.
- **Метаподатоци** - Структурни податоци кои опишуваат, објаснуваат, лоцираат или на друг начин го олеснуваат управувањето со дигиталните објекти (на пример, наслов, тема, опис, автор, издавач, права, датум, јазик, идентификатор итн.).

Вовед во целта, целите, активностите и правната основа на Политиката

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (УКИМ), е функционална заедница од 23 факултети, 5 истражувачки институти, 4 јавни научни институции како придружни членки, 8 дополнителни придружни членови (една високообразовна институција и 7 други организации) во Република Северна Македонија.. УКИМ спроведува студиски програми и нуди истражувачки услуги во сите научни области – природно-математички, технички и технолошки науки, медицински науки и здравство, земјоделски и ветеринарни науки, општествени науки, хуманистички науки и уметности.

УКИМ има децентрализирана структура на управување со заедничко високо ниво и менаџмент во одлучувањето за политиките. Ова обезбедува независност во управувањето на единиците на УКИМ, но централизирано одлучување и координација за заедничките прашања.

УКИМ е домаќин на голем број хетерогени лаборатории ориентирани кон истражување и примена од страна на различни факултети и институти (единици). Тие вклучуваат разновидна софистицирана опрема за истражување, која што се користи за обезбедување на услуги и ресурси на бројни мултидисциплинарни истражувачки заедници во сите научни области. Потпишани се меморандуми за соработка со различни истражувачки и индустриски партнери, со што Истражувачката инфраструктура (РИ) на УКИМ и нејзините соодветни услуги се достапни и за индустријата и за истражувачките заедници од различни типови. Исто така, УКИМ има воспоставено соработка и обезбедува услуги за различни министерства и други владини институции.

Цели и усогласување

Целите на Политиката за ОС вклучуваат промовирање и континуиран развој на охрабрувачка средина, за создавање на нови општествени и економски вредности, преку употребата на научни информации и истражувачки податоци, кои се производ на јавно финансирани научни активности на засегнатите страни во истражувањето на Универзитетот.

Главната цел за усвојување на Политиката за ОС од страна на Универзитетот е меѓународна видливост и воспоставување на Универзитетот, како квалификуван партнер во истражувачки проекти и истражувачка област, на регионално и на пан-европско ниво.

Политиката на ОС е заснована на следните **фундаментални концепти**: отворена наука, отворен пристап, истражувачки податоци, истражувачка инфраструктура и истражувачки чинители.

Придобивките од постоењето на Политиката за отворена наука на Универзитетот се повеќекратни. Ова обезбедува подобар пристап до резултатите од истражувањето и меѓу другото вклучува поефикасна координација во користењето на целокупната РИ, ефикасно споделување на ресурсите, и засилена соработка помеѓу различните вклучени субјекти.

Правна основа

Политиката е усогласена во 2012 година⁴ и ажурирана во 2018⁵. Препораката на Европската комисија за пристап и зачувување на научни информации, Насоките за правилата за отворен пристап до научни публикации и истражувачки податоци во Хоризонт 2020⁶, тоа е акција во склад со Европската платформа за отворена научна политика⁷, Комуникацијата за постигнување на европскиот образовен простор до 2025 година⁸, Комуникацијата: Новата европска истражувачка област за истражување и иновации⁹, Студијата на Европската комисија насочена кон визија за 2030 година за иднината на универзитетите во Европа¹⁰, како и Препораката на УНЕСКО за отворена наука од ноември 2021 година.¹¹ Политиката ги зема во предвид и извештаите од Европската асоцијација на универзитети, како влезна политика во Перспективите на новата европска област на истражување од универзитетскиот сектор¹² и Универзитети без ѕидови: Визија за 2030 година¹³.

Политиката е резултат на стратешката посветеност на Универзитетот за интернационализацијата, признавањето на важноста на науката, технологијата и иновациите и посветеноста во постигнувањето на високи стандарди во истражувањето и развојот, во согласност со Европската образовна област. Овие постулати се нагласени во документите на Универзитетот, како што се Статутот на Универзитетот од 2019 година¹⁴, Стратегијата на Универзитетот¹⁵ 2019-2023 како и Акциониот план¹⁶.

Активности

Активностите кои се превземаат за постигнување на целите на Политиката за ОС на Универзитетот ќе бидат во насока на:

- Обезбедување на отворен пристап до научни трудови, информации и истражувачки податоци;

⁴ 2012/417/EU: Препорака на Комисијата од 17 јули 2012 година за пристап и зачувување на научни информации, пристап:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/48558fc9-d4c8-11e1-905c-01aa75ed71a1/language-en>

⁵ 2018/790/EU: Препорака на Комисијата од 25 април 2018 година за пристап и зачувување на научни информации, пристап:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0790>

⁶ Програма H2020: Насоки за правилата за отворен пристап до научни публикации и отворен пристап до истражувачки податоци во Хоризонт 2020 година, пристап:

https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf

⁷ Истражување и иновации: Европска платформа за отворена научна политика, пристап:

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation_en

⁸ COM/2020/625: Комуникација од Комисијата до Европскиот парламент, Советот, Европскиот економски и социјален комитет и Комитетот на регионите за постигнување на Европска образовна област до 2025 година, пристап:

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c8e92a1e-0346-11eb-a511-01aa75ed71a1>

⁹ COM/2020/628: Комуникација од Комисијата до Европскиот парламент, Советот, Европскиот економски и социјален комитет и Комитетот на регионите Нова ЕРА за истражување и иновации, пристап:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2020:628:FIN>

¹⁰ Европска комисија, Генерален директорат за истражување и иновации, Whittle, M., Rampton, J., Towards визија за 2030 година за иднината на универзитетите во Европа, Канцеларија за публикации, 2020 година,

<https://data.europa.eu/doi/10.2777/510530>

¹¹ Препорака на УНЕСКО за отворена наука, УНЕСКО, 2021 година, линк:

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949.locale=en>

¹² EUA: Перспективи на новата европска истражувачка област од универзитетскиот сектор, декември 2020 година, пристап:

https://eua.eu/downloads/publications/eua%20policy%20input_perspectives%20on%20era%20from%20the%20university%20sector.pdf

¹³ EUA: Универзитети без ѕидови - Визија за 2030 година, февруари 2021 година, пристап:

<https://eua.eu/resources/publications/957:universities-without-walls-%E2%80%93-eua%E2%80%99s-vision-for-europe%E2%80%99s-universities-in-2030.html>

¹⁴ Статут на Универзитетот Св. Кирил и Методиј** во Скопје, 425/2019, пристап:

http://ukim.edu.mk/dokumenti_m/264_STATUT_UKIM-6.6.2019.pdf

¹⁵ Стратегија на Универзитетот Св. Кирил и Методиј** во Скопје, 2019 година, пристап:

http://ukim.edu.mk/dokumenti_m/Strategija_i_AP/Strategija_na_UKIM_2019-2023_MK.pdf

¹⁶ Акционен план на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 2019 година, пристап:

http://ukim.edu.mk/dokumenti_m/Akcionen_plan_na_UKIM_2019-2023_MK.pdf

- Можност за користење на научни информации и истражувачки податоци за нови научни активности, трансфер на знаење и развој на иновации;
- Постигнување на високо ниво на свест и знаење за важноста на политиката на отворена наука
- Информации и податоци од истражувањето, помеѓу засегнатите страни за истражување на Универзитетот;
- обезбедување рамка за поддршка и обука на сите даватели на научни информации и истражувачки податоци на Универзитетот.

Општи одредби и принципи

- **Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје** (понатаму – УКИМ), е најстарата и најголема јавна високообразовна институција во Република Северна Македонија и член, како претставник на земјата, во организацијата EOSC и иницијативата OpenAIRE.
- УКИМ се залага за развој на науката и истражувањето и отвореноста во својата работа како еден од водечките принципи во практиките за отворено и одговорно истражување.
- УКИМ е исто така целосно посветен на исполнување на целта на 8-те столба на политиката за отворена наука на ЕУ: отворени податоци (FAIR податоци), Истражувачки интегритет, метрика на следната генерација, иднина на научната комуникација, граѓанска наука, образование и вештини, награди и иницијативи, и EOSC.

Универзитетската политика на отворена наука е заснована на следните принципи:

- **Отворениот пристап е од јавен интерес:** Резултатите од јавно финансираните истражувања треба да бидат достапни во отворен пристап, бидејќи ја подобрува транспарентноста на истражувањето, можностите за пристап до знаење и можностите за соработка и развој и конкурентност на општеството во целина.
- **Принципот на отвореност:** Универзитетот е посветен на промовирање на принципот на отвореност, поттикнување на истражувачките чинители да објавуваат трудови и податоци во отворен пристап, стимулирајќи го ширењето на знаењето и достапноста на резултатите од истражувањето.
- **Принципот на квалитет:** Универзитетот ќе ги објави сите научни и истражувачки податоци кои се навремени, сеопфатни и точни.
- **Принципот на пристапност:** Универзитетот ќе ја промовира отвореноста и достапноста на научните информации и податоците од истражувањето, за најширокиот опсег на корисници, во согласност со принципите FAIR (да може лесно да се пронајде, достапност, интероперабилност, и повторно да може да се употребува).

Права и одговорности

а. Универзитетот

- УКИМ ја поддржува и одобрува транзицијата кон Отворена наука преку едукација, обука и подигање на свеста.
- УКИМ поддржува Отворен пристап преку Универзитетското складиште на научни и уметнички трудови (Зелен отворен пристап) и издавачките услуги на дигиталните библиотеки и преку процес на преговори со издавачите за објавување со отворен пристап (Gold Open Access).

- УКИМ наложува користење на DOI, ORCID, универзитетска припадност и други идентификатори, како што е предвидено во Правилата за начинот и постапката за подобрување на видливоста и препознатливоста на Универзитетот.¹⁷
- УКИМ апелира да се развијат механизми и услуги за складирање, чување и споделување на податоци и друга евиденција, според принципите FAIR.
- УКИМ ќе ги вгради практиките за отворена наука во критериумите за регрутирање, истражување и оценување.
- УКИМ обезбедува научни списанија со отворен пристап.
- УКИМ има Политика за интелектуална сопственост¹⁸ како поддршка на отворена наука.

6. Истражувачите

- Управување со податоците од истражувањето и истражувањето, во согласност со принципите и барањата наведени во оваа Политика.
- Регистрирање на нови истражувачки проекти во соодветната служба на УКИМ, со цел да се осигура дека тие се обезбедени со соодветна институционална поддршка и достапни за внатрешни или надворешни корисници.
- Почитување на институционалните, организациските и законските барања поврзани со производството и дистрибуцијата на публикации и податоци. Исклучоци се прават кога има друг договор со трето лице.
- Чување на научни и уметнички трудови во Универзитетското складиште.
- Користење на идентификаторите за припадност на Универзитетот, ORCID и други, како што е пропишано во Правилата за начинот и постапката за подобрување на видливоста и препознатливоста на Универзитетот¹⁹.

Истражувачка инфраструктура

- **Истражувачка инфраструктура** (инфраструктура за спроведување на истражување) – физичка структура (научни институти, лаборатории итн.), инструменти, алатки и други материјални и виртуелни ресурси и сродни услуги потребни за извршување на современи фундаментални и применети истражувања.
- Осигурување дека складиштето ги исполнува доверливите стандарди за квалитет (компатибилно со Open AIRE, ги исполнува принципите на FAIR, има транспарентна политика за складиште) и е поврзано со EOSC.
- Осигурување дека складиштето е регистрирано во соодветни регистри и е меѓусебно поврзано преку упатствата OpenAIRE.

Управување со истражувачка инфраструктура

- Истражувачката инфраструктура (РИ) е управувана од поединечни субјекти назначени од единиците на Универзитетот, одговорни за управување во нивните простории.
- Секоја Универзитетска единица ќе изготви своја Политика за отворен пристап до истражувачки инфраструктури, со почит кон Политиката за отворена наука на Универзитетот.

¹⁷ Правила за начинот и постапката за подобрување на видливоста и препознатливоста на Универзитетот, 2021 година, УКИМ.

¹⁸ Политика за интелектуална сопственост, (Универзитетски гласник број 275/2013).

¹⁹ Правила за начинот и постапката за подобрување на видливоста и препознатливоста на Универзитетот, 2021 година, УКИМ.

Корисници

- Услугите на Истражувачката инфраструктура на УКИМ се обезбедуваат и за внатрешни и за надворешни корисници.
- Внатрешен корисник е истражувач или истражувачка група од која било организациска единица на УКИМ.
- Надворешен корисник е истражувач или истражувачка група од друга високообразовна институција, истражувач или истражувачка група од комерцијални организации, граѓанско општество итн.
- Внатрешните и надворешните корисници можат да имаат различни права за пристап до РИ, дефинирани во Политиката за отворен пристап до истражувачката инфраструктура на Универзитетската единица.

Пристап

- Пристапот овозможува легитимен и овластен прием на интеракции и користење на РИ и услугите што ги обезбедува РИ на корисниците, кои би можеле да бидат физички, далечински или виртуелни (дозволувајќи пристап преку комуникациски канали, обично онлајн мрежни објекти).
- Истражувачката инфраструктура е достапна за корисниците, во согласност со процедурите дефинирани со Времето на пристап на Универзитетската единица до истражувачката инфраструктура.
- Пристапот до истражувачката инфраструктура може да биде ограничен од прашањата за национална безбедност, прашањата за приватност и доверливост, комерцијална чувствителност, заштита на правата на интелектуална сопственост и етичко разгледување по важечките закони и прописи.

Трошоци и такси

- Пристапот до РИ може да се обезбеди бесплатно или може да бара плаќање.
- Сите одредби и услови поврзани со употребата на РИ мора да бидат транспарентни и јавно достапни.
- Приходите добиени од обезбедувањето на услугите на Истражувачката инфраструктура треба да се користат за одржување, подобрување и реновирање на РИ. Други цели може да вклучуваат набавка на материјали и алатки потребни за активностите на истражувачката инфраструктура, подобрување на квалификацијата на персоналот, одржување, плати и други трошоци, директно поврзани со активностите на истражувачката инфраструктура.

Истражувачки интегритет, доверливост и заштита на интелектуалната сопственост

- Политиката за отворена наука го следи Статутот на Универзитетот и Етичкиот кодекс на Универзитетот.²⁰
- Политиката за отворена наука лежи на основните премиси на Европскиот кодекс на однесување за интегритетот на истражувањето²¹ и принципите:
 - Сигурност во обезбедувањето на квалитетот на истражувањето, рефлектирано во дизајнот, на методологија, анализа и користење на ресурсите;

²⁰ Етички кодекс (549/2021), линк:

http://ukim.edu.mk/dokumenti_m/248_Eticki_kodeks.pdf

²¹ Европски кодекс на однесување за истражувачки интегритет (2017) ALLEA, Берлин, линк:

<https://allea.org/code-of-conduct/>

- Искреност во развивањето, преземањето, прегледувањето, известувањето и пренесувањето на истражувањето на транспарентен, фер, целосен и непристрасен начин;
 - Почит кон колегите, учесниците во истражувањето, општеството, екосистемите, културните наследства и животната средина;
 - Одговорност за истражувањето од идеја до објавување, за неговото управување и организација, за обука, надзор и менторство, како и за нејзините пошироки влијанија.
- Политиката за отворена наука на УКИМ како водич ги има добрите истражувачки практики засновани на основните принципи на интегритет на истражувањето.
 - Сопственоста и управувањето со интелектуалната сопственост создадена на УКИМ и обврските за доверливост се регулирани со Законот за заштита на авторското право и сродните права²²; Закон за заштита на индустриската сопственост²³; Закон за заштита на лични податоци²⁴ како и Политиката за интелектуална сопственост на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Решавање на спорови

- Одредбите за решавање спорови ќе бидат тесно дефинирани во Политиката на Универзитетската единица за отворен пристап до истражувачки инфраструктури.
- Споровите помеѓу членовите на академската заедница на Универзитетот, како и споровите помеѓу неговите единици (факултети и институти), кои произлегуваат од користењето на ресурсите на истражувачката инфраструктура се решаваат спогодбено, во заедничките тела и на друг начин со спогодба и разбирање. За решавање на овие спорови, ректорот формира совет за посредување, кој учествува и помага во решавањето на ситуацијата. Извештајот на советот се доставува до ректорот, а по потреба и до Ректорската управа.
- Споровите, помеѓу Универзитетот, односно неговите единици и трети лица, кои произлегуваат од користењето на ресурсите на истражувачката инфраструктура, се решаваат со посредување, арбитража или на суд, во согласност со законските прописи.
- Во случај на спор надлежен е Судот во Скопје.

Спроведување на Политиката

Оваа Политика влегува во сила со денот на нејзиното донесување и ќе биде објавена во Универзитетски гласник.

Претседател на сенатот
Проф. д-р Анета Баракоска

²² Закон за заштита на авторското право и сродните права, Службен весник на РМ бр.115/10, 140/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16.

²³ Закон за заштита на индустриската сопственост, Службен весник на РМ бр.21/09, 24/11, 12/14, 41/14, 152/15, 53/16 и 83/18 и Службен весник на Р. Северна Македонија бр.31 / 20.

²⁴ Закон за заштита на личните податоци, Службен весник на Република Северна Македонија бр.42/20 и 294/21.

Annex: References used in the Policy

1. Политика на отворена наука на ЕУ, за повеќе одете на линкот:
https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science_en
2. Берлинска декларација за отворен пристап до знаење во науките и хуманистичките науки, 2003 година, линк
<https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration> и Препорака на Комисијата на ЕУ (ЕУ) за пристап и зачувување на научни информации 2018/790 , линк:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0790>
3. Отворена наука, Европска комисија, линк:
https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science_en
4. Национална иницијатива за област со отворена наука, линк:
https://www.nosci.mk/?page_id=188&lang=mk, исто така на линкот:
http://ukim.edu.mk/en_content.php?meni=220&glavno=72
5. 2012/417/ЕУ: Препорака на Комисијата од 17 јули 2012 година за пристап и зачувување на научни информации, пристап:
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/48558fc9-d4c8-11e1-905c-01aa75ed71a1/language-en>
6. 2018/790/ЕУ: Препорака на Комисијата од 25 април 2018 година за пристап и зачувување на научни информации, пристап:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H0790>
7. Програма H2020: Насоки за Правилата за отворен пристап до научни публикации и отворен пристап до истражувачки податоци во Хоризонт 2020 година, пристап:
https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf
8. Истражување и иновации: Европска платформа за отворена научна политика, пристап:
https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation_en
9. COM/2020/625: Комуникација од Комисијата до Европскиот парламент, Советот, Европскиот економски и социјален комитет и Комитетот на регионите за постигнување на Европската образовна област до 2025 година, пристап:
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c8e92a1e-0346-11eb-a511-01aa75ed71a1>
10. COM/2020/628: Комуникација од Комисијата до Европскиот парламент, Советот, Европскиот економски и социјален комитет и Комитетот на регионите Нова ЕРА за истражување и иновации, пристап:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2020:628:FIN>
11. Европска комисија, Генерален директорат за истражување и иновации, Whittle, M., Rampton, J., Towards визија за 2030 за иднината на универзитетите во Европа, Канцеларија за публикации, 2020 година,
<https://data.europa.eu/doi/10.2777/510530>
12. EUA: Перспективи на новата европска истражувачка област од универзитетскиот сектор, декември 2020 година, пристап:
https://eua.eu/downloads/publications/eua%20policy%20input_perspectives%20on%20era%20from%20the%20university%20sector.pdf
13. Препорака на УНЕСКО за отворена наука, УНЕСКО, 2021 година, линк:
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949.locale=en>
14. EUA: Универзитети без ѕидови – Визија за 2030 година, февруари 2021 година, пристап:
<https://eua.eu/resources/publications/957:universities-without-walls-%E2%80%93-eua%E2%80%99s-vision-for-europe%E2%80%99s-universities-in-2030.html>
15. Статут на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 425/2019, пристап:
http://ukim.edu.mk/dokumenti_m/264_STATUT_UKIM-6.6.2019.pdf

16. Стратегија на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 2019 година, пристап: http://ukim.edu.mk/dokumenti_m/Strategija_i_AP/Strategija_na_UKIM_2019-2023_MK.pdf
17. Акционен план на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 2019 година, пристап: http://ukim.edu.mk/dokumenti_m/Akcionen_plan_na_UKIM_2019-2023_MK.pdf
18. Правила за начинот и постапката за подобрување на видливоста и препознатливоста на Универзитетот, 2021 година, УКИМ.
19. Етички кодекс (549/2021), линк: http://ukim.edu.mk/dokumenti_m/248_Eticki_kodeks.pdf
20. Европскиот кодекс на однесување за истражувачки интегритет (2017) ALLEA, Берлин, врска: <https://allea.org/code-of-conduct/>.
21. Закон за заштита на авторското право и сродните права, Службен весник на РМ бр.115/10, 140/10, 51/11, 147/13, 154/15 и 27/16.
22. Закон за заштита на индустриската сопственост, Службен весник на Република Македонија бр.. 21/09, 24/11, 12/14, 41/14, 152/15, 53/16 и 83/18 и Службен весник на Република Северна Македонија бр. 31 / 20.
23. Закон за заштита на личните податоци, Службен весник на Република Северна Македонија бр.42/20 и 294/21.